Norsk helsenett

Etiske retningslinjer for leverandører

Hensikt og omfang

Hensikten med *Norsk helsenetts etiske retningslinjer for leverandører* er å sikre at alle som leverer varer og tjenester til Norsk helsenett følger Norsk helsenetts forventninger om respekt for internasjonale forpliktelser om menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, gjeldende arbeidsmiljølovgivning, anstendig forretningsadferd og miljøhensyn.

Disse retningslinjene gjelder for leverandører som Norsk helsenett gjør forretninger med, (heretter «Leverandøren»). Retningslinjene gjelder for alle Leverandørenes ansatte, både fast ansatte og midlertidig ansatte som for eksempel vikarer, innleide konsulenter og lærlinger. Dersom Leverandøren benytter underleverandører eller datterselskap, plikter Leverandøren å videreføre disse etiske retningslinjene i leverandørkjeden. Leverandøren skal kunne dokumentere hvordan dette ivaretas.

Grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter

Leverandøren skal sikre at virksomheten ikke direkte eller indirekte bryter grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter, som nedfelt i:

- FNs menneskerettighetserklæring
- International Labour Organization (ILO)s kjernekonvensjoner
- arbeidsmiljølovgivningen i produksjonslandet.

Leverandøren skal aktivt arbeide for å hindre at slike brudd forekommer som en følge av sin virksomhet. Der Leverandøren omfattes av nasjonal lov med krav om ivaretakelse av grunnleggende menneskerettigheter, som f.eks. åpenhetsloven, skal bestemmelser i den gjeldende loven overholdes.

Barnearbeid og unge arbeidere

Leverandøren skal respektere og etterleve bestemmelsene i FNs barnekonvensjon art. 32, samt ILO-konvensjonene nr. 138 om minstealder og nr. 182 om forbud mot barnearbeid.

Leverandøren skal ikke benytte arbeidere som er under 15 år, med mindre arbeidet er et ledd i skolegang eller i praktisk yrkesorientering.

Dersom Leverandøren benytter unge ansatte, yngre enn 18 år, skal Leverandøren kunne dokumentere at den unge ansatte ikke utfører farlig arbeid, tungt arbeid eller nattarbeid.

Tvangsarbeid

Leverandøren skal overholde ILO-konvensjonene nr. 29 og nr. 105 om tvangsarbeid.

Det skal ikke foregå noen form for tvangsarbeid eller slavearbeid. Ansatte skal ikke måtte levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver og skal være fri til å avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.

Diskriminering

Leverandøren skal overholde ILO-konvensjonene nr. 100 om likelønn og nr. 111 om diskriminering, og FNs kvinnekonvensjon.

Leverandøren skal tilse at det ikke forekommer usaklig eller ulovlig forskjellsbehandling av ansatte på grunnlag av etnisk tilhørighet, alder, seksuell orientering, fagforeningstilhørighet, kjønn, religion, politisk oppfatning eller annet grunnlag.

Ansatte har krav på lik lønn for likt arbeid.

Organisasjonsfrihet og kollektive forhandlinger

Leverandøren skal overholde ILO-konvensjonene nr. 87 om foreningsfrihet og nr. 98 om retten til å føre kollektive forhandlinger.

Ansatte skal stå fritt til å danne og være medlem av fagforeninger eller ansattorganisasjoner etter eget ønske. Leverandørens ansatte skal ha rett til å forhandle kollektivt, uten frykt for represalier.

Helse og sikkerhet

Leverandøren skal overholde ILO konvensjon nr. 155 og ILO anbefaling nr. 164 om sikkerhet og helse i arbeidsmiljøet.

Leverandøren skal arbeide for at ansatte har et sikkert og sunt arbeidsmiljø.

Leverandøren skal iverksette tiltak for å forhindre og redusere ulykker og helseskader på arbeidsplassen. Dersom arbeidsrelaterte ulykker skjer, skal disse rapporteres og

etterforskes. Ansatte skal motta regelmessig opplæring i helse og sikkerhet på arbeidsplassen. Personlig verneutstyr skal dekkes av Leverandøren.

Lønn og arbeidstid

Leverandøren skal overholde ILO konvensjon nr. 131 om lønn og nr. 1 og nr. 14 om arbeidstid.

Ansattes lønn skal minst være i tråd med gjeldende lovgivning, nasjonale minstelønnsbestemmelser eller bransjens standard. Lønnsforhold og utbetaling av lønn skal være skriftlig avtalefestet før arbeid påbegynnes. Leverandøren skal gi kompensasjon for overtid.

Arbeidstiden skal være i tråd med gjeldende nasjonale lover, og ikke overstige arbeidstid i samsvar med gjeldende internasjonale konvensjoner.

Personvern

Leverandøren skal respektere ansattes personvern, og skal herunder ikke registrere eller overvåke disse uten at det er i overensstemmelse med det aktuelle lands lover.

Miljø og dyrevelferd

Leverandøren skal overholde relevante nasjonale og internasjonale miljøstandarder og arbeide aktivt for å fremme sirkulærøkonomi, minimere miljøpåvirkning og redusere klimagassutslipp. Der det er stilt øvrige konkrete krav til klima og miljø i kontrakt med Norsk helsenett, vil disse gjelde.

Ved bruk av dyr i vareproduksjon, skal dyreetiske hensyn ivaretas i hele verdikjeden, og skal minimum behandles i henhold til nasjonal dyrevelferdslovgivning. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger.

Forretningsetikk og korrupsjon

Leverandøren skal overholde generelle krav til god forretningsskikk, ryddighet og etterrettelighet i gjennomføringen av Leverandørens virksomhet. Leverandøren skal overholde regler og forskrifter på alle relevante områder.

Leverandøren skal aktivt og løpende arbeide mot korrupsjon og hvitvasking, og sørge for undersøkelser av forhold der det er rimelig å anta at dette kan ha funnet sted.

Leverandøren skal melde fra umiddelbart dersom det er en mulig interessekonflikt mellom Norsk helsenett og Leverandøren selv eller en tredjepart Leverandøren har et forhold til. Med forhold menes særlig eierrelasjon eller avtalerelasjon.

Leverandøren skal ikke prøve å påvirke beslutninger ved å tilby gaver eller andre ytelser til ansatte/representanter i Norsk helsenett.

Tiltak og dokumentasjon av etterlevelse

Leverandøren skal iverksette tiltak og bidra med dokumentasjon for å sikre at Norsk helsenett ivaretar sine forpliktelser etter gjeldende lover og forskrifter, herunder åpenhetsloven. Norsk helsenett, eller tredjepart engasjert av Norsk helsenett, skal ha rett til å gjennomføre oppfølgingstiltak hos Leverandøren og Leverandørens underleverandører, dersom det er nødvendig for å sikre at *Norsk helsenetts etiske retningslinjer for leverandører* etterleves.

Aktuelle oppfølgingstiltak kan omfatte, men er ikke begrenset til:

- egenrapportering og dialog
- dokumentasjon av produksjonskjeden for utvalgte produkter
- dokumentasjon av risikoanalyser og oppfølgingstiltak i leverandørkjeden
- inspeksjon/revisjon i leverandørkjeden

Brudd på etiske retningslinjer

Leverandøren har plikt til umiddelbart å melde fra om brudd *på Norsk helsenetts etiske retningslinjer for leverandører* som Leverandøren oppdager i egen virksomhet eller hos underleverandører. Leverandøren skal umiddelbart iverksette nødvendige aksjoner for å rette aktuelle brudd. Norsk helsenett kan kreve at det legges fram en tiltaksplan for når og hvordan bruddene skal rettes.

Vesentlig mislighold av *Norsk helsenetts etiske retningslinjer for leverandører* vil kunne medføre at Norsk helsenett;

- iverksetter midlertidig stans i leveransen. Norsk helsenett vil under midlertidig stans ha anledning til å foreta erstatningskjøp hos annen leverandør
- krever at Leverandøren bytter underleverandør. Dette skal skje uten ekstra kostnad for Norsk helsenett

- hever kontrakten med Leverandøren, jf. også kontraktens bestemmelser
- ikke kvalifiserer Leverandøren til nye konkurranser om kontrakter i Norsk helsenett